

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/P/KBO/2020/450

BETREFT: miskenning van het participatiedecreet bij beslissing tot herstructurering.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 19 mei 2020.

1.2. Verzoeker

Dhr. ..., ..., lid schoolraad, lid ouderraad.

1.3. Verweerder

- Schoolbestuur: gemeentebestuur ...,
- Scholen: ...,

1.4. CZB

Bij e-mail en aangetekende brief van 18 mei 2020 zendt de verzoeker zijn klacht met bijbehorende stukken aan het secretariaat van de Commissie.

Bij e-mail en aangetekende brief van 19 mei 2020 wordt het schoolbestuur door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht en gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen.

Bij e-mail en aangetekende brief van 2 juni 2020 bezorgt de verwerende partij het secretariaat een verweerschrift met bijbehorende stukken.

Bij e-mail van 4 juni 2020 worden de betrokken partijen uitgenodigd voor de zitting van 16 juni 2020.

Bij e-mail van 5 juni 2020 wordt het verweerschrift met bijbehorende stukken door het secretariaat van de Commissie aan de verzoeker bezorgd.

Nadat de verzoeker daar bij e-mail van 15 juni 2020 om verzocht had, werd de zitting van 16 juni 2020 uitgesteld.

Bij e-mail van 15 juni 2020 heeft de verzoeker gevraagd een aantal getuigen te horen.

Bij e-mail van 19 juni 2020 worden de betrokken partijen uitgenodigd voor de zitting van 30 juni 2020.

Bij e-mail van 26 juni 2020 wordt een getuige uitgenodigd die de verzoeker door de Commissie wenst te laten horen.

2. INHOUD van de KLACHT

De verzoeker dient klacht in omwille van het niet respecteren van het participatierecht van de schoolraad bij de totstandkoming van de beslissing van de gemeenteraad van 22 april 2020 tot herstructurering van het onderwijs in de deelgemeenten ... en ...

Verzoeker wijst erop dat inzake een samenwerking tussen het gemeentelijk en vrij onderwijs met het oog op een herorganisatie van het onderwijsaanbod in de gemeente reeds op 27 mei 2018 een beslissing door het schepencollege werd genomen. Na meer dan een jaar voorbereidende gesprekken met het vrij onderwijs leidde dit tot de goedkeuring van een intentieverklaring door het schepencollege op 28 augustus 2019, waarbij in ... enkel nog gemeentelijk onderwijs zou worden aangeboden en in ... enkel nog vrij onderwijs. De schoolraad werd evenwel pas op 9 september 2019 in kennis gesteld van de voorgenomen herstructurering, waarna een zogenaamd overleg werd opgestart. Volgens de verzoeker stond de schoolraad na de goedkeuring van de intentieverklaring echter voor een reeds vaststaande beslissing. Indien men de schoolraad reeds had geïnformeerd in 2018, dan was er volgens de verzoeker nog de mogelijkheid geweest om aan te dringen op het onderzoeken van alternatieve pistes voor een herstructurering. Nu werd de schoolraad maar betrokken op een ogenblik dat de onderhandelingen met het vrij onderwijs al bijna volledig gevoerd waren en alles in feite al beslist was. De schoolraad kreeg ook nooit een antwoord op de vraag naar meer uitleg over de verschillende pistes die werden onderzocht in de periode 2018-2019. Hoewel er een vraag bestond naar neutraal onderwijs in ..., bleek het gemeenschapsonderwijs nooit ernstig betrokken te zijn in gesprekken. Men sprak vanuit de gemeente dan wel van een 'intentie', maar vragen vanuit de schoolraad naar alternatieven werden steeds van tafel geveegd. Er vond volgens de verzoeker dan ook nooit een geloofwaardig overleg met open karakter plaats.

Op 3 oktober organiseerde schoolraad een informatievergadering voor ouders en personeel, waarbij ervaringsdeskundigen een mogelijk alternatief voorstelden. De aanwezige directieleden weigerden volgens de verzoeker evenwel deel te nemen aan de discussie.

Op de schoolraad van 21 november 2019 ging de schoolraad omwille van te veel onzekerheden en onduidelijkheden rond de voorgenomen herstructurering niet in op de vraag van de directie om reeds een gunstig advies te geven. Op de schoolraad van 18 februari 2020 werd dan een korte stand van zaken gegeven zonder veel detail. Om deze schoolraad te kunnen laten doorgaan werd volgens de verzoeker overigens door directie/bestuur een personeelslid van de gemeente (voormalig verslaggever schoolraad) opgetrommeld als fictief lid. De directie deed uitschijnen dat deze persoon aanwezig was vanuit een zogenaamd éénmalig adviserende rol voor de geleding lokale gemeenschap.

Volgens de verzoeker was het zeer moeilijk om op basis van de informatie van de directie als schoolraad een duidelijk beeld te vormen van de impact van het herstructureringsplan op de lestijden. De schoolraad heeft een ervaringsdeskundige ingeschakeld om daarover duidelijkheid te verkrijgen. Ook informatie betreffende het patrimonium werd bewust slechts half ter beschikking gesteld, wat een inbreuk op het algemeen informatierecht van de schoolraad uitmaakt. Er werd gesproken over een huurcontract van onbepaalde duur, terwijl nu blijkt dat men 3 jaar zal verhuren en de gebouwen dan misschien zal verkopen aan het vrij onderwijs. Over de procedure bij AGION om in ... een nieuwbouw te plaatsen werd slechts in heel bedekte termen gesproken, zonder vermelding van de kostprijs.

Met de schaarse informatie waarover de schoolraad beschikte werd op 31 maart 2020 een uitgebreid ongunstig advies (op eigen initiatief) opgesteld. De schoolraad kreeg slechts op 23 april 2020, daags na de definitieve beslissing tot herstructurering van de gemeenteraad, een beperkt antwoord. Dit antwoord voldoet volgens de verzoeker niet aan de in art. 18 gestelde vereiste van een 'met redenen omkleed antwoord'.

Inzake het proces rond de stemming over het advies op eigen initiatief, voert de verzoeker aan dat om de stemming gunstig te beïnvloeden er door de directie het eerder genoemde

personeelslid van de gemeente (voormalig verslaggever) werd toegevoegd aan de geleding lokale gemeenschap zonder officiële coöptatie, en er door de secretaris van de schoolraad (personeelslid gemeente) bewust werd meegestemd.

De verzoeker stelt dat de geldigheid van het finaal advies ten onrechte in vraag werd gesteld en dat werd gepoogd een extra schoolraad te organiseren voor een bespreking van het advies. Hier werd door de schoolraad (geledingen ouders en lokale gemeenschap) niet op ingegaan omdat men eerst een 'met redenen omkleed antwoord' verwachtte binnen de 30 dagen.

De verzoeker maakt in zijn klacht verder nog melding van volgende feiten:

- Door de directie werd het verslag van het ... van 18 maart 2020 (met een gunstig advies) aan de leden van de schoolraad en de voorzitter van de ouderraad bezorgd, daar waar dit interne personeelsmaterie betreft die niet zomaar naar buiten kan worden gebracht.
- Er werd door de directie nog een infomoment voor de ouders in november 2019 in het vooruitzicht gesteld, maar dat is er nooit gekomen.
- De directie van de vrije basisschool is tevens gemeenteraadslid van een meerderheidspartij. Zij kon onmogelijk een neutrale rol als gemeenteraadslid vervullen en heeft haar positie misbruikt om het beslissingsproces te beïnvloeden.
- Aan de vraag om het advies op eigen initiatief te communiceren naar alle ouders om te voldoen aan de communicatieplicht van de schoolraad, werd pas tegemoet gekomen na de beslissing van de gemeenteraad.

De verzoeker vraagt de Commissie de beslissing van de gemeenteraad van 22 april 2020 te schorsen en de participatie ten gronde te voeren met ouders, personeel en gemeenschap.

3. INHOUD van het VERWEER

De verwerende partij doet tegen de klacht het volgende gelden.

Beide betrokken directies kregen in juni 2018 de toestemming structureel te onderzoeken hoe de samenwerking tussen gemeentelijk en vrij onderwijs verder kon worden uitgebouwd. Er diende dan echter gewacht te worden op de installatie van het nieuwe bestuur in januari 2019 en de opstelling van een nieuw meerjarenplan met nieuwe beleidskeuzes. Op 28 augustus 2019 heeft het schepencollege diverse scenario's bekeken en de huidige piste weerhouden op grond van cijfermatige, feitelijke gegevens (behoud leerlingenaantal voor beide besturen en rekening houdend met lopende AGION-dossiers voor wat betreft patrimonium). Kort nadien in september 2019 werd dan gestart met het consulteren van de advies- en overlegorganen. Geenszins had het schepencollege reeds een beslissing genomen rond de herstructurering; er werd bij de intentieverklaring van 28 augustus 2019 ook vermeld dat een consultatieronde moest georganiseerd worden. Verwerende partij stelt ook dat de schoolraad steeds alternatieven kon voorstellen en dat het bestuur steeds heeft gemotiveerd waarom deze pistes niet werden gekozen.

De intentie tot herstructurering is aan bod gekomen op de schoolraden van 9 september 2019, 26 september 2019, 21 november 2019 en 18 februari 2020. Op de schoolraad van 9 september werd een PowerPoint gepresenteerd, die op de infoavond van de schoolraad op 3 oktober als handleiding werd gebruikt, waardoor men kan veronderstellen dat er voldoende info was gegeven. Op de schoolraad van 21 november waren ervaringsdeskundigen aanwezig die een alternatief voorstel bespraken dat duidelijk niet alle nadelen van de huidige structuur wegwerkt. Er werd bijkomende info opgevraagd, die aan de schoolraad werd bezorgd tegen de vergadering van 18 februari 2020. In het verslag van deze laatste vergadering staat vermeld dat het de

bedoeling was het dossier in april op de gemeenteraad te brengen, voorzien van het advies van de schoolraad. Dat advies zou worden opgesteld tegen de schoolraad van 19 maart 2020. Alle info die nodig was om een advies op te stellen was op dat moment aanwezig. Toen de schoolraad van maart niet bleek door te kunnen gaan ingevolge de coronacrisis, liet de voorzitter van de schoolraad op 24 maart 2020 weten hoe dan wel zou vergaderd met het oog op de opmaak van een advies, waarbij werd vermeld dat nog steeds bijkomende info kon worden opgevraagd. Gezien dat laatste niet is gebeurd, bleek de reeds ontvangen informatie voor de schoolraad voldoende om een advies op te stellen. De schoolraad koos ervoor een advies op eigen initiatief te bezorgen op 31 maart 2020. Het bestuur heeft dan nog gevraagd in overleg te kunnen gaan, maar dat werd geweigerd door de schoolraad. Daarom werd binnen de voorziene termijn formeel geantwoord op het advies van de schoolraad, waarbij werd aangegeven waarom het tegenvoorstel van de schoolraad minder gunstig was.

Voor wat betreft het proces rond de stemming over het advies op eigen initiatief, wijst de verwerende partij erop dat de persoon die onterecht zou zijn toegevoegd aan de schoolraad, steeds als verontschuldigd stond vermeld in de verslagen en ook aanwezig was op een schoolraad, zonder dat daar reactie vanuit de schoolraad op gekomen is. De voorzitter van de schoolraad heeft deze persoon zelf aangeschreven om zijn advies op te vragen, waardoor hij als lid bleek erkend te worden. Dat ook de secretaris haar stem uitbracht, bleek een vergissing te zijn. Verwerende partij stelt verder dat uit geen enkele communicatie is af te leiden dat het advies in vraag werd gesteld of betwist; wel werd aangedrongen op bijkomend overleg.

Waar de verzoeker aanvoert dat het GO! niet tijdig betrokken werd, stelt verwerende partij dat hij ten onrechte uitgaat van een loutere patrimoniumkwestie waarbij alle scholen zouden moeten betrokken worden en mededing moet spelen, dat de herstructurering reeds werd toegelicht op 12 september 2019 in het onderwijsoverlegplatform ..., dat in april 2020 alsnog de andere scholen werden bevraagd naar hun interesse en dat vrije keuze tussen officieel onderwijs en vrij onderwijs (art. 25 Decreet Basisonderwijs) verzekerd is.

Inzake de informatie rond de lestijden, geeft verwerende partij aan dat prognoses moesten gemaakt worden en deze materie in de schoolraad steeds geduldig werd uitgelegd.

Informatie omtrent patrimonium kon maar in februari 2020 gegeven worden omdat de besturen zelf alles nog juridisch binnen een stuurgroep aan het onderzoeken waren. De schoolraad kreeg op 18 februari een stand van zaken en werd meegedeeld welke de principes van de geplande aanpak waren. Daarmee was men volgens verwerende partij voldoende geïnformeerd. De gemeente zal de gebouwen huren/verhuren voor onbepaalde duur, maar na 3 jaar kan men opzeggen, wat heel wat anders is dan verzoeker beweert. Voor wat betreft het AGION-dossier: dit dossier werd reeds ingediend om tijd te winnen; een kostprijs is evenwel nog niet gekend.

Voor wat betreft de vraag van 15 april 2020 van verzoeker naar het communiceren van het advies op eigen initiatief van de schoolraad aan de ouders, wijst verwerende partij erop dat een vraag aan de voorzitter van de schoolraad op 23 april of dit nog nodig was, niet werd beantwoord. Toch werd om transparant te zijn de link doorgestuurd naar de ouders.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 30 juni 2020 om 15u.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en de ministeriële besluiten van 14 juli 2015 en 21 mei 2019 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Ivo Van Genechten, Rita Lambregts, Luc Faes en Paul De Cock, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor verzoekende partij: dhr. ..., verzoeker.

- Voor verwerende partij:

- mevr. ..., 3de schepen, schepen van Onderwijs;

- dhr. ..., 4de schepen;

- mevr. ..., directeur.

- ..., getuige.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies en beslissing opgesteld.

5. BESLISSING

5.1. Regelgeving

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016*

Artikel VII.5

De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake: [...]

3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

** Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad*

Artikel 4

De schoolgemeenschap heeft de maatschappelijke opdracht om:

1° de organisatie, de werking van en de deelname aan de participatieorganen te bevorderen en te ondersteunen, met inbegrip van het bevorderen van een representatieve weergave van de schoolpopulatie in de samenstelling van die organen;

2° bij te dragen aan de ontwikkeling van een participatief schoolklimaat.

Artikel 5

Participatierechten versterken het draagvlak van de scholen en garanderen de samenwerking van de onderwijsbetrokkenen bij het realiseren van de onderwijs- en opvoedkundige opdrachten van de scholen.

Bij de ontwikkeling van een participatief schoolklimaat wordt te allen tijde rekening gehouden met de draagkracht en de mogelijkheden van de leerlingen.

Artikel 6

De uitoefening van de participatierechten doet geen afbreuk aan de verantwoordelijkheid van de inrichtende macht, respectievelijk de directeur voor genomen beslissingen.

De uitoefening van de participatierechten kan niet raken aan de vrijheid van de inrichtende macht om een eigen pedagogisch project te ontwikkelen.

De uitoefening van de participatierechten heeft geen betrekking op de arbeidsvoorwaarden waarover het lokaal comité zich uitspreekt.

Artikel 15

De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad een algemeen informatierecht.

Het schoolbestuur bezorgt daartoe aan de leden van de schoolraad, samen met de vergaderagenda, alle relevante documenten. Indien tijdens of na een overleg vastgesteld wordt dat er cruciale informatie ontbreekt, dan wordt de desbetreffende beslissing van het schoolbestuur opgeschort.

De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, ouders en leerlingen een communicatie- en informatieplicht over hun activiteiten en standpunten en over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen.

Artikel 21

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op:

1° ...

2° het studieaanbod;

3° ...

...

Artikel 22

Het schoolbestuur informeert tijdig de schoolraad over de geplande beslissingen die voor overleg zullen worden voorgelegd. Op basis daarvan bepaalt de raad zijn overlegagenda. Een schoolraad kan afzien van het recht op overleg. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad.

Het overleg leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen. Het schoolbestuur of zijn gemandateerde neemt een gemotiveerde eindbeslissing na het overleg of na de onderhandeling zoals bepaald in artikel 30 en brengt de schoolraad in kennis van de beslissing. Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen zoals voorzien in artikel 15.

Wanneer een overleg niet plaatsvindt binnen een termijn van eenentwintig kalenderdagen, die ingaat de dag nadat een geplande beslissing voor overleg wordt voorgelegd, wordt het overleg geacht te hebben plaatsgevonden.

Artikel 33

Klachten inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 kunnen door de schoolraad, zijn geledingen en iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur.

** Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende de lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is.

5.3. Beslissing

5.3.1. Participatie. Algemeen.

De memorie van toelichting bij het participatiedecreet gaat er van uit “dat bij een democratische samenleving een democratische schoolcultuur hoort. Alle betrokken geledingen moeten derhalve de kans krijgen deel te nemen aan het onderwijsbeleid. De voorwaarden moeten worden geschapen om de betrokkenheid van alle geledingen op diverse niveaus van het onderwijs- en schoolbeleid te vergroten” (Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 3). Het decreet creëert daartoe het orgaan van de schoolraad waarin de verschillende geledingen van de lokale onderwijsgemeenschap (personeel, ouders, lokale gemeenschap) onafhankelijk van het schoolbestuur elkaar ontmoeten. Zo worden de inzichten en betrachtingen van de afzonderlijke geledingen samengebracht in één formeel participatieorgaan. Het participatiedecreet kent de schoolraad een recht op informatie, op advies en op overleg toe. De inhoud en de draagwijdte van het recht om te adviseren en te overleggen worden in het decreet nader beschreven. Daarbij wordt ook de eindverantwoordelijkheid van het schoolbestuur erkend en bevestigd.

In het decreet is een lijst van materies ingeschreven waaromtrent het schoolbestuur ontwerpen van beslissingen aan de schoolraad voor overleg moet voorleggen. Over deze aangelegenheden kan de schoolraad ook uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen. Voor het in het decreet geregelde overleg is het schoolbestuur de gesprekspartner van de schoolraad. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad en leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen.

Uit het concept van de schoolraad volgt dat de schoolraad onmogelijk zijn taak kan vervullen zonder de actieve inbreng van de kant van het schoolbestuur. In de memorie van toelichting is daarover het volgende te lezen: “De leden van de schoolraad kunnen hun participatierechten enkel uitoefenen, indien zij over voldoende informatie beschikken. Zij hebben daarom een informatierecht ten aanzien van de inrichtende macht.” (Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 13). Het decreet preciseert dat de leden in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad over een algemeen informatierecht beschikken en dat het schoolbestuur hen daartoe alle relevante documenten bezorgt (art.15).

Dat de schoolraad zonder adequate informatie niet kan functioneren als een echt participatieorgaan, brengt dus mee dat er in hoofde van het schoolbestuur sprake is van een plicht tot actieve informatie. Wat de aard en de omvang van de door het schoolbestuur verschuldigde informatie moet zijn, zal door de specifieke kenmerken van elk overleg worden bepaald. In het algemeen kan worden gezegd dat de verstrekte informatie de leden van de schoolraad moet toelaten om zich een gefundeerde mening te vormen over de implicaties van het voorgelegde discussiepunt, over de voor- en nadelen van de voorgestelde oplossingen of keuze, in voorkomend geval ook over het voor en tegen van ernstige alternatieve oplossingen die door het schoolbestuur zijn overwogen. De vorm waarin de informatie moet worden verstrekt zal eveneens afhankelijk zijn van de gegevens van het dossier. Ten slotte zal de informatie ook tijdig moeten worden verstrekt. Bij gebrek aan nadere bepalingen in het decreet of het huishoudelijk reglement zal de draagwijdte van deze voorwaarde opnieuw afhankelijk zijn van de aard en de complexiteit van het voorgelegde probleem. (zie reeds eerder: CZB/P/KBO/2010/274 en CZB/KL/P/KBO/2013/321).

5.3.2. Toepassing.

5.3.2.1. De voorliggende betwisting heeft betrekking op de herschikking van het aanbod van het gemeentelijk en het vrij onderwijs in de deelgemeenten ... en ... met ingang van 1 september 2020, waarbij de betrokken gemeenteschool in ... voortaan zal voorzien in een volledig aanbod basisonderwijs en in ... niet langer onderwijs zal organiseren. Dit behoort ontegensprekelijk tot het “studieaanbod” waarover het schoolbestuur overeenkomstig artikel 21, 2° van het participatiedecreet ieder ontwerp van beslissing voor overleg voorlegt aan de schoolraad.

5.3.2.2. De definitieve beslissing tot herstructurering van het gemeentelijk onderwijs werd genomen door de gemeenteraad op 22 april 2020. Die beslissing was voorafgegaan door een intentiebeslissing van het Schepencollege van 28 augustus 2019, die als volgt aan bod is gekomen op de schoolraden van 9 september 2019, 26 september 2019, 21 november 2019 en 18 februari 2020, waarna de schoolraad op 31 maart 2020 een ongunstig advies over het plan heeft geformuleerd. :

- De voorgenomen herstructurering werd door het bestuur toegelicht tijdens de schoolraad van 9 september 2019 aan de hand van een PowerPointpresentatie. Uit het verslag van deze vergadering blijkt dat de schoolraad meer gegevens en tijd vroeg vooraleer zich over het herstructureringsplan te kunnen uitspreken.
- Op de schoolraad van 26 september 2019 blijkt met betrekking tot de geplande herstructurering door de directie te zijn geantwoord op een aantal vragen en werden vanuit de schoolraad opnieuw bijkomende gegevens opgevraagd.
- Nadat de schoolraad op 3 oktober zelf een infomoment organiseerde waarop het voorgelegde herstructureringsplan werd becommentarieerd en een alternatief werd gesuggereerd, werd men tijdens de schoolraad van 21 november 2019 door het bestuur geïnformeerd over een stand van zaken (met onder meer een prognose van de lestijden) en werden vragen om verduidelijking gesteld. De schoolraad gaf daarbij te kennen de voorgelegde piste ‘verder te onderzoeken onder opschortende voorwaarden’ en zich nog bijkomend te zullen informeren vooraleer een advies uit te brengen.
- Op de vergadering van 18 februari 2020 ontvingen de leden van de schoolraad opnieuw een stand van zaken en bijkomende informatie met betrekking tot de lestijden en de gebouwen, en hebben de verschillende geledingen vervolgens hun opmerkingen gegeven. Blijkens het verslag van de vergadering werd nog een schoolraad in maart in het vooruitzicht gesteld, waarna de gemeenteraad in april een beslissing zou nemen.

Toen bleek dat de schoolraad voorzien voor 26 maart 2020, waarop een advies zou geformuleerd worden dat met het bestuur zou worden besproken, niet zou plaatsvinden ingevolge de overheidsmaatregelen genomen in de strijd tegen het coronavirus, heeft de voorzitter van de schoolraad op 24 maart 2020 aan de leden gevraagd dat ieder afzonderlijk zijn advies per mail zou overmaken, waarna deze adviezen tot een finaal advies zouden gebundeld worden. De e-mail van 24 maart van de voorzitter van de schoolraad bevatte voorts een stand van zaken inzake de voorgenomen herstructurering die van de directie werd ontvangen en vermeldde dat leden met het oog op het formuleren van hun advies steeds bijkomende informatie bij directie of bestuur konden opvragen. De schoolraad blijkt vervolgens op 31 maart 2020 zijn advies te hebben overgemaakt en dit advies te hebben opgevat als een advies op eigen initiatief in de zin van art. 18 van het participatiedecreet. Vanuit het bestuur is dan op 3 april 2020 de vraag gekomen om over het uitgebrachte advies alsnog een overleg te houden, maar daarop wensten de leden van de schoolraad niet meer in te gaan (bijlagen 18-19 bij het verweer).

5.3.2.3. De verzoeker doet gelden dat de schoolraad te laat betrokken werd en zich op 9 september 2019 geconfronteerd zag met een reeds vaststaande beslissing. Daarmee doelt hij op het gegeven dat het schepencollege, nadat het in juni 2018 de toelating had gegeven aan de betrokken directies om structureel te onderzoeken hoe het gemeentelijk en het vrij onderwijs in

... en ... zouden kunnen samenwerken, op 28 augustus 2019 principieel haar voorkeur had uitgesproken voor de piste waarbij in ... gemeentelijk basisonderwijs wordt georganiseerd en in ... vrij basisonderwijs. Na meer dan een jaar voorbereidende gesprekken was volgens de verzoeker de herstructurering reeds 'in kannen en kruiken'. Daardoor was er volgens hem geen mogelijkheid meer tot een open overleg waarbinnen een debat zou kunnen gevoerd worden over eventuele alternatieven.

De Commissie stelt vast dat het schepencollege op 28 augustus 2019, na te hebben kennisgenomen van een aantal scenario's voor de herorganisatie van het gemeentelijk onderwijs, besliste er principieel voor te opteren de hoger genoemde piste ter bespreking aan de inrichtende macht van het vrij onderwijs voor te leggen en de modaliteiten ervan verder te onderzoeken. Daarbij werd ook een consultatieronde in het vooruitzicht gesteld 'opdat de betrokken partijen zich hierover kunnen uitspreken'. Blijkens de voorgelegde stukken heeft het bestuur ook in haar communicatie naar schoolraad, personeel en ouders consequent gesproken over 'een intentie tot herstructureren'. Dat het bestuur had besloten uit meerdere scenario's een welbepaald scenario voor een herstructurering verder te onderzoeken en voor te leggen aan alle betrokken partijen, en middels voorbereidende gesprekken reeds was nagegaan of over dat scenario overeenstemming kon worden bereikt met het schoolbestuur van het vrij onderwijs, houdt op zich niet in dat over dat scenario reeds een onomkeerbare beslissing was genomen. De Commissie ziet in het dossier ook geen aanwijzingen die toelaten te besluiten dat in dit geval de intentieverklaring die voorafgaand aan de beslissing van de gemeenteraad van 22 april 2020 aan de schoolraad werd voorgelegd, in feite reeds moest worden beschouwd als een definitieve beslissing over de herstructurering en het te voeren overleg niet meer tot een inhoudelijk andersluidende beslissing of tot bijsturingen kon leiden. Er kan naar het oordeel van de Commissie dan ook niet gesteld worden dat de schoolraad werd geconsulteerd over een voldongen feit.

5.3.2.4. De verzoeker klaagt zich erover dat door het bestuur niet werd ingegaan op zijn vraag om meer uitleg te krijgen over de verschillende pistes die werden onderzocht in de periode 2018-2019. Ter zitting spitst hij zich daarbij toe op het overzicht in dat verband dat de verwerende partij nu blijkt voor te leggen (bijlage 20 bij het verweer), maar dat niet aan de schoolraad werd bezorgd. De verwerende partij stelt dat dit document werd opgemaakt naar aanleiding van de vragen die vanuit de schoolraad waren gesteld, maar uiteindelijk niet meer aan de schoolraad werd bezorgd doordat de vergadering van 26 maart 2020 niet kon doorgaan. De Commissie meent dat van het bestuur in het licht van de op haar rustende actieve informatieplicht mocht worden verwacht dat dit document spontaan aan de leden van de schoolraad zou worden ter beschikking gesteld, in het bijzonder nu vanuit de schoolraad reeds langer werd aangedrongen op dergelijk overzicht. Dat doet evenwel geen afbreuk aan de vaststelling dat de schoolraad op verschillende tijdstippen werd geïnformeerd over verschillende aspecten van de voorgenomen beslissing, met daarbij telkens ruimte voor vraagstelling. Daarbij blijkt vanuit het bestuur steeds te zijn gemotiveerd waarom voor de voorgelegde piste werd gekozen. Gezien vanuit het geheel van de gegevens van het dossier kan voor de Commissie niet worden gesteld dat de schoolraad niet afdoende was ingelicht om zich een gefundeerd oordeel te kunnen vormen over de voorgenomen beslissing die werd voorgelegd. Daarbij merkt de Commissie ook op dat de verzoeker de verwerende partij niet tegensprekt waar die stelt dat in de aanloop naar het opstellen van het finale advies (op eigen initiatief) door de leden van de schoolraad geen gebruik meer werd gemaakt van de mogelijkheid zich nog verder te informeren.

5.3.2.5. Uit de voorgelegde verslagen van de vergaderingen van de schoolraad blijkt dat de leden van de schoolraad na telkens te zijn geïnformeerd over de stand van zaken van het herstructureringsplan, vragen om verduidelijking konden stellen en hun bedenkingen en standpunt hebben kunnen geven. Volgens het verslag van de schoolraad van 18 februari 2020

zou in maart 2020 nog een schoolraad worden gehouden, waarna de gemeenteraad in april een beslissing zou nemen. De verzoeker betwist niet dat toen bleek dat de vergadering van 26 maart 2020 niet kon plaatsvinden, er vanuit de schoolraad werd geopteerd om een advies op eigen initiatief in de zin van art. 18 van het participatiedecreet uit te brengen en de schoolraad er nadien zelf voor heeft gekozen, niettegenstaande vragen vanuit het bestuur in die zin, geen verder overleg meer te voeren. Deze omstandigheid samengenomen met de voorliggende verslagen van de schoolraad laten naar het oordeel van de Commissie niet toe te besluiten dat de beslissing van de gemeenteraad van 22 april 2020 niet werd voorafgegaan door een overleg met de schoolraad zoals bedoeld door het decreet.

5.3.2.6. De schoolraad heeft het advies dat werd uitgebracht op 31 maart 2020, opgevat als een advies op eigen initiatief in de zin van art. 18 van het participatiedecreet. Volgens die bepaling kan de schoolraad uit eigen beweging aan het schoolbestuur een schriftelijk advies uitbrengen over alle aangelegenheden die op grond van art. 21 door het bestuur verplicht voor overleg aan de schoolraad moeten worden voorgelegd. De verzoeker voert aan dat het schoolbestuur op dat advies niet het ‘met redenen omklede antwoord’ heeft gegeven waartoe het binnen de 30 dagen was gehouden overeenkomstig art. 18 van het participatiedecreet. De Commissie stelt vast dat het bestuur op 23 april 2020 een antwoord heeft bezorgd waarin werd aangegeven dat het door de schoolraad gesuggereerde alternatief volgens haar niet haalbaar was, met name omdat er in dat geval een hertelling van leerlingen zou zijn en de praktische moeilijkheden zouden blijven bestaan. Daarmee kan naar het oordeel van de Commissie, niettegenstaande het antwoord inderdaad eerder beperkt voorkomt, toch niet zonder meer worden besloten dat het een antwoord betreft dat niet met redenen omkleed is en daardoor niet kan beschouwd worden als een antwoord in de zin van art. 18 van het participatiedecreet.

5.3.3. De Commissie komt tot volgende beslissing:

Bij de totstandkoming van de beslissing van de gemeenteraad van 22 april 2020 tot herstructurering van het gemeentelijk onderwijs, werden de rechten van de schoolraad inzake advies en overleg zoals vervat in het participatiedecreet, niet miskend.
De klacht is niet gegrond.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 30 juni 2020

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter